

Савенко В. П.,
*старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Корупція є однією з найголовніших причин, яка призводить до масових протестів у світі, в тому числі й в Україні, де знаходить своє відображення у переліку найбільших проблем населення, що у свою чергу викликає особливе занепокоєння. На сучасному етапі розвитку України проблема доброчесності в органах виконавчої влади є дуже актуальною та потребує широкого обговорення з боку науковців та практиків.

В межах дослідження доброчесності органів виконавчої влади завжди порушується проблема запобігання проявів корупції. Проте, із невинним розвитком форм корупційних проявів, особливо з боку осіб, які уповноважені на виконання функцій держави у правоохоронній сфері, виникає необхідність у впровадженні та подальшому вдосконаленні таких інструментів запобігання корупції, як перевірка на доброчесність. Тому необхідним є дослідження питань доброчесності та антикорупційної діяльності, враховуючи досвід зарубіжних країн.

В історії відомі приклади країн, з низьким рівнем корупції, в яких заходи, що спрямовані на безпосереднє зниження рівня корупції, привели до значних успіхів. З вищевикладеного видається доцільним аналіз досвіду Республіки Сінгапур з метою можливості його подальшого використання в Україні в межах підвищення рівня доброчесності органів виконавчої влади.

Таким чином, дослідження досвіду республіки Сінгапур надало можливість виділити основні чинники протидії корупційній злочинності: 1) сприятливі економічні умови для інвесторів та громадян держави; 2) політична воля; 3) високий рівень культури та морального авторитету політичного керівництва; 4) прозорість процедур; 5) усунення дискреційних повноважень; 6) актуальне дієве законодавство; 7) стимули не вчиняти корупційні дії.

Безпосередня ефективність протидії корупційним проявам суттєво залежить від механізмів контролю, які передбачають чіткі правила та стандарти виконання посадовими особами своїх обов'язків [1, с. 62-63].

Варто наголосити на тому, що корупційні прояви в органах виконавчої влади Сінгапуру за часи британського колоніального періоду могли бути результатом цілої низки взаємопов'язаних між собою факторів: низька зарплата, погана процедура відбору працівників; високий рівень формалізму; неякісний контроль; відсутність навчальних програм тощо. Проте, з часом

зарплати в Сінгапурі були переглянуті. Наприклад, у 1951 р. поліцейським комітетом з оплати праці було порекомендовано нові шкали оплати праці, а також надбавки до них. Окрім цього, вищезазначені рекомендації супроводжувалися забезпеченням працівників безкоштовним житлом (для одруженого персоналу), безкоштовною медичною допомогою та іншим. Дані рекомендації були прийняті та реалізовані урядом у 1972 році.

Не менш важливим чинником у протидії корупційній злочинності Сінгапуру стало й вдосконалення процедури відбору до лав поліції. Так, у 1969 році було внесено ряд змін, які стосувалися навчальної програми: «Школи підготовки поліцейських» перетворили на «Сінгапурську поліцейську академію», були переглянуті навчальні програми, а також програми щодо підвищення кваліфікації.

Процедура відбору поліцейських містить у собі два основні підходи щодо зменшення сприйнятливості працівників до корупції. Перший підхід стосується безпосереднього вдосконалення методів скринінгу і відбору за встановленими стандартами. Другим підходом передбачається навчання, яка спрямоване на ставлення поліцейських до корупційних проявів, що формує у них негативне розуміння корупції як явища.

У ході навчання поліцейських у Сінгапурі проводяться заняття на основі доброчесності, а також базові тренінги для формування стійкості до корупції. Поштовхом до цього слугувала справа «Ах Лонг Сан», у якій засудили понад 17 поліцейських за корупції у 1999 році.

Наступним в межах безпосереднього формування принципів доброчесності серед поліцейських в Сінгапурі 2002 року стало запровадження довільного тестування поліцейських на зловживання наркотиками, що також спрямовано на стримування поліцейських від ведення неналежного способу життя, який може призвести до злочинної поведінки та корупції.

Окрім цього, щоб зміцнити ціннісний тренінг поліцейських у Сінгапурі та підвищити обізнаність стосовно дисциплінарних питань, зокрема корупції, починаючи з 2002 року проводиться щорічний семінар присвячений питанням етики, в якому беруть участь зазвичай понад 300 поліцейських [2].

Також у 2002 році був випущений посібник етичних рішень, який створили для забезпечення набору загальних правил поведінки поліцейських сил Сінгапуру та який фактично є посібником доброчесності поліцейського. Відповідний посібник є кишенькового розміру проілюстрована книга, що заснована на засадах закону, честі, етики, конфлікту інтересів, наслідків тощо. Якщо поліцейському необхідно буде прийняти відповідне рішення самостійно, без поради співробітників та начальства, вищезгаданий посібник доброчесності допоможе йому впевнитись у етичності прийняття свого рішення.

З вищевикладеного випливає, що боротьба уряду з проявами корупції, яка проводилась із безпосереднім урахуванням низки профілактичних заходів, таких як: покращення умов праці та зарплат; процесу відбору на відповідну

посаду; навчальних програм, дала позитивний результат [3].

Отже, не зважаючи на відсутність чіткої процедури перевірки на добросовісність органів виконавчої влади у Сінгапурі, потрібно наголосити на ефективності реалізованої антикорупційної стратегії країни. Стимулом для органів виконавчої влади, зокрема поліцейських, бути добросовісними, стало забезпечення їх високою заробітною платою, а також додатковими пільгами. Окрім цього, позитивного схвалення заслуговує й ціла низка заходів, спрямованих на профілактику недобросовісності серед поліцейських. Тому ми вважаємо, що досвід Республіки Сінгапур слугував би гарним прикладом для підвищення рівня добросовісності органів виконавчої влади в Україні.

Використані джерела:

1. Микитин В. Механізми зменшення негативного впливу корупції на суспільство в країнах світу. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 2 (18). 2019 р. С. 61-66.

2. Нонік В. В. Сінгапурська антикорупційна історія: досвід для України. Державне управління: удосконалення та розвиток 2017. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1509>

3. Joh S T Quah. Preventing Police Corruption in Singapore: The Role of Recruitment, Training and Socialisation. *The Asia Pacific Journal of Public Administration*. Vol. 28, № 1 (June 2006) P. 59-73. URL:

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http://www.jonstquah.com/images/Police%2520Corruption%2520Article%2520APJPA.pdf&ved=2ahUKEwiilOymnIz4AhXwpYsKHV0rDaMQFnoECA4QAQ&usg=AOvVaw0T2zy0KpdoA8PfsIcD4xyj>

Чорна А. Г.,

*старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОСОВІСНОСТІ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

Питання добросовісності серед державних службовців під час виконання їх функцій стоїть достатньо гостро та актуально. Одним із найголовніших вимог перед Україною, що ставив Європейський Союз (ЄС) в контексті «домашнього завдання» з відповідності України вимогам ЄС, була і (залишається такою), є боротьба з корупцією, та як результат її зменшення з масштабів системного явища до несистемного поодинокого (звісно, корупція існує в будь-якій країні світу, головне – це її масштаб і розповсюдження). Наразі ніхто не скасовує такий необхідний для України процес трансформації та реформування з пострадянської країни з багажем корупції у цивілізовану державу західного ліберального зразку, де державні інститути відкриті та